

Die Einführung des französischen Genrebildes in den neu-sprachlichen Unterricht. Von Dr. Johannes Rahn, Oberlehrer in der städtischen höheren Töchterschule zu Dresden-Altstadt. Dresden, 1900. Druck von Arthur Schönfeld.

Victornak még 1882-ben kiadott «Quousque Tandem» (Der Sprachunterricht muss umkehren) című művecskéjének megjelenésével kezdődik újabb időben a nyelvtanításnak nagy reformja.

A nyelvtanítás terén eddig használt methodus inkább a fülre, mint a szemre volt tekintettel, míg újabb időben épp az ellenkezőt tartják czélra vezetőbbnek. A methodusért folyó harc még most sincs befejezve, habár a nézetek már egy kissé közeledtek egymáshoz. Csak a szemléltetés kérdésére eltérők még mindig a nézetek; e módszernek vannak még most is lelkes hívei és nagy ellenségei. A szemléltetési módszer egyik legodaadóbb híve Rahn János. a dresdai felsőbb leányiskola tanára, ki «A travers Paris et la France. Recueil de gravures à l'usage de la conversation française»* cz. művével a genererajznak az idegen nyelv tanításában czélszerű használata mellett tör pácztát. E methodusnak mintegy magyarázatául adta ki Rahn a főntemlített művecskét.

Rahn véleménye szerint nagyon ügyesen meg kell választani az idegen nyelv tanításánál az első olvasmányokat. Emez olvasmányoknak az inductióra elegendő számú formákkal kell birnia, mentnek kell lennie anticipatióktól (rendhagyó igealakok participialis konstrukciókból) és — a mit a szerző különösen hangsúlyoz — ne legyenek unalmasok. Ilyen művek, melyek mind a három kelléknek megfelelnek, Rahn szerint a következők volnának:

Chaperon rouge. Chaperon rouge est dans le jardin. Elle joue. Chaperon rouge parle: Je suis une petite fille. J'ai un bon papa et une bonne maman. Maintenant je joue avec ma poupée. Voici ma poupée. Elle est très jolie. Elle a une jolie robe et un grand chapeau. Mais voila ma mère qui arrive.

Chaperon rouge et la mère. La mère: Chaperon rouge tu es ici dans le jardin? Chaperon rouge: Oui maman je suis dans le jardin. La mère: Et tu as fait ta leçon? Chaperon rouge: Oui maman j'ai fait ma leçon. La mère: N'est-ce pas, tu aimes beaucoup ta grand' mère. Chaperon rouge: oui maman, j'aime beaucoup ma grand' mère. La mère: écoute, chaperon rouge. Voici me gâteau et une bouteille de vin: Porte le gâteau et la bouteille de vin à la grand' mère. Elle est malade.

* A művet ismertettem az «Országos Tanáregyesületi Közlöny» XXXIII. évf., 22. szám (404. l.).

Chaperon rouge: oui maman. La mère: marche bien lentement et aie soin de ne pas tomber. Quand tu entreras dans la chambre, embrasse ta grand' mère. Sois bien sage. Entends-tu?

A beszélgetést ezután az olvasmányok alapján már megkezdhetjük és már most amaz eszközökről és anyagról kell gondoskodni, hogy ezt folytathassuk és ébren tartsuk. Erre a legjobb a szemléltető módszer, melyet Gouin és újabb időben Sallwürk * annyira követel.

E szemléltetési módszert azonban csak akkor fogjuk sikeresen használni, ha kellő számú, a nyelvtanítás céljaira alkalmas képek állnak majd rendelkezésünkre.

Tény, hogy a szemléltetési módszer, különösen a képek használata az anyanyelv használatánál tagadhatatlanul jó szolgálatot tesz; ha azonban e képek használata az idegen nyelvek tanításánál nem oly eredményes, a képek czélszerűtlen és alkalmatlan kiállításában keresendő. Az idegen nyelvek tanításánál a tanulót mindenekelőtt a mindennapi életben előforduló dolgok fogalmába kell bevezetni és erre a genrekép legalkalmasabb, mert — hogy csak az annyira elterjedt Hölzel-féle képeknél maradjunk —, hogy ha a tavaszt ábrázoló képpel foglalkozunk, a tájkép csak arra szolgál, hogy azzal magát a tárgyat jobban jellemezhessük. A konversatióra felhasználandó képektől azonban még azt is megköveteljük, hogy képzők is legyenek. Ilyen képeket akart adni szerzőnk, midőn hosszú tanulmányozás után egy «A Travers Paris et la France» című képes atlaszt adott ki. E képsorozatban a tanuló előtt egy egész új világ tárul fel és különösen dicsérőleg kiemelendő, hogy e képek az illető idegen nép életét és jellemző vonásait mutatják be. Hogy fogalmat nyerjünk a képek változatosságáról, ide igtatjuk a képek címeit:

1. Le tramway des Champs-Élysées. (A közúti vaspálya a Champs-Éliseen.)
2. Premier soleil au jardin du Luxemburg. (Napkelte a luxemburgi kertben.)
3. Le seau improvisé. (A rögtönzött veder.)
4. L'asile Leon Delibes. Le dortoir. La salle de bain. Le préau. (A Delibes-féle gyermekmenedék. A hálóterem. A fürdőszoba. A játéktér.)
5. Le petit Noël. (A kis Jézuska.)
6. L'école des forains. (Az elhagyott gyermekek iskolája.)
7. Les récentes chaleurs à Paris. (A minapi nagy hőség Párisban.)
8. Le serpent échappé. (A megmenekült kígyó.)
9. Le musulman de la chambre. (A képviselőház muszulmanja.)

* Fünf Kapitel vom Erlernen fremder Sprachen von Sallwürk. — Berlin, Gärtner.

10. Une famille malheureuse. (Egy szerencsétlen család.)
11. Manouvres des secouristes de guerre. (A hadi mentők gyakorlatai.)
12. Le marché aux fleurs. (A virágvásár.)
13. Collision en Seine. (Összeütközés a Szajnáan.)
14. La soupe aux halles le matin. (A reggeli leves kiosztása a vásárcsarnokban.)
15. La cortège de la micarème. (Álarcosok fölvonulása hushagyókedden.)
16. Le pari des coltineurs. (A hordárok fogadása.)
17. Le théâtre chez les Alpains. (Az alpesi lakosok színháza.)
18. Le vaguemestre. (A kocsimester.)
19. Le billet de logement. (A beszállásolásra szóló utalvány.)
20. Naufrage de Labourdonnais. (A «Labourdonnais» hajótörése.)
21. Le pardon des Irlandais à Paimpal. (Az irlandiak bucsuja Paimpalban.)
22. Le jour des morts en Bretagne. (Halottak napja Bretagneban.)
23. Sur la terrasse. (Az erkélyen.)
24. Marie Antoinette au petit Trianon. (Mária Antonia a kis Trianonban.)
25. A la barrière de Berey. (A bereyi sorompónál vívott ütközet I. Napoleon idejében.)
26. Les Dragons à Gravelotte. (A gravelotti dragonyosok.)
27. La défense de Rambervilliers. (Rambervilliers védelme.)
28. Les soldats français de la Canée. (Francia katonák Canéában [Görögországban].)

Tehát a képek segítségével mintegy utazást teszünk Párisban és Franciaországban. Az iskolateremben, a gyermekszobában, a színházban, a vásárcsarnokban, a boulevardokon fordulunk meg és így a francia nép szokásaival, gondolkozásmódjával ismerkedünk meg, és ezen ismerés e képek segítségével mélyebben és intenzívebben történik.

Az atlaszhoz egy «Appendice» van csatolva, mely a képen feltüntetett situationak magyarázatát adja.

A magyarázatokat az eddig nélkülözött «Cours de conversation» követi, melyben a látott dolog fölött való társalgás mikéntje van föltüntetve.

Igaz az, a mit szerzőnk saját tapasztalásából is fölemlít, hogy ott, a hol az olvasmány a tanítás középpontját képezi, e genreképek bemutatása és fölhasználása az idegen nyelv tanításának a legjobb szolgálatot fogja tenni.

Székesfehérvár.

TÉRI JÓZSEF.